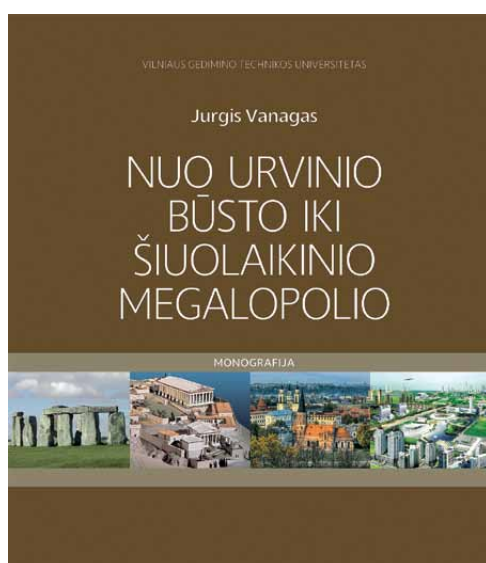

MONOGRAFIJA „NUO URVINIO ŽMOGAUS IKI ŠIUOLAIKINIO MEGALOPOLIO“

Dalia Bardauskiene

El. paštas dalia.bardauskiene@vgtu.lt

Žymaus Lietuvos mokslininko, pedagogo, urbanistikos tyrėjo ir praktiko prof. habil. dr. Jurgio Vanago monografija „Nuo urvinio žmogaus iki šiuolaikinio megalopolio“ yra skirta ne tik akademinėi bendruomenei, bet ir būsto bei miesto, regioninės plėtros specialistams, visuomenei. Monografiją išleido Vilniaus Gedimino technikos universiteto leidykla „Technika“ 2012 metų vasarą.

Monografijos aktualumą įrodo esama urbanistinė situacija. Pasaulio, taip pat ir Lietuvos, žmonija žengia sparčios urbanizacijos keliu, dažnai rizikuodama nutraukti tūkstančius metų pintą įprastinio „stogo virš galvos“ tradicijos ir perimamumo giją. Nors ne viskas iš praeities pamirštama, o daug kas atgyja, vis dėlto šiandien dažnai ilgimasi idiliškos senovės auros, vietos dvasios pojūčio, jaukaus žmonių bendravimo. Tai skatina įvairių sričių specialistus siekti sužmoginti miestus, todėl žinios apie būsto ir miesto fenomeną (nuo primityvios pirmųjų žmogaus pastogės, aštria-

kuoliais aptvertų sodybų ir piliaviečių iki modernaus, šiuolaikiškai įrengto namo, iki daugiamilijonių nūdienos urbanistinių darinių – sudėtingų aglomeracijų, megalolių) yra labai savalaikės ir svarbios.

Knygos pateikimo skaitytojams metodika – aiški, lakoniška ir profesionali. Į tūkstančius metų trukusią žmogaus buveinės raidą autorius žvelgia plačiame kontekste, tačiau svarbiausi faktai nelieka užgožti. Autorius taikliai pastebi svarbiausius architektūros ir urbanistikos, žmonijos ir kultūros raidos faktus, supažindina su iškiliais pasaulinio garso kūrėjais, novatoriais ir reformatoriais, svarbiausiomis pasaulinio garso, urbanizacijos programomis, teorinėmis ir praktinėmis doktrinomis, ideologiniais motyvais. Perteikdamas skaitytojui daugelį metų kauptas ir visapusiskai subrandintas žinias bei asmenines išvalgas, autorius tarsi tiki, kad jos padės protingai šeiminkauti ir patenkinti poreikius, užtikrinti nuoseklų miesto ir būsto raidos tęstinumą. Mano, jog žinios apie istorinę raidą padės aiškiau suvokti dabarties reiškinius, leis nekartoti klaidų ir priimti kiek galima racialesnius sprendimus. Knyga užbaigiama mintimis apie Lietuvos urbanizacijos perspektyvas, suteikiant svarbą Vilniaus ir Kauno dvimiesčiui, kuris atitiktų Europos miesto (Euro City) rango reikalavimus. Simboliškai galima suprasti, kad tai yra autoriaus testamentas Lietuvos urbanistams, priminimas rūpintis projektu, svarbiu krašto gerovei ir urbanizacijos sėkmei.

Monografija pasižymi solidžia apimtimi (191 p.), spalvotų iliustracijų gausa ir dideliu literatūros sąrašu bei išskirtinai estetišku knygos apipavidalinimu ir maketu. Knyga kaip papildoma literatūra skirta architektūros, urbanistikos, miestų statybos ir joms artimų specialybių aukštųjų mokyklų studentams. Tačiau, neabejotinai, ji naudinga visiems, kurie dirba gyvenamosios aplinkos kūrimo ir priežiūros srityje, domisi jos raida, perspektyvomis.